

Warszawa, dnia 16 marca 2020 r.

Poz. 7

DECYZJA NR DRR-WRRR.712.14.2019.ŁB PREZESA URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO

z 27 stycznia 2020 r.

w sprawie uchylecia decyzji DRR-WRRR.712.6.2019.EM.

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.”, w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 13a ust. 1 oraz art. 30c ust. 6 i 7 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 710 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o transporcie kolejowym”, po rozpatrzeniu złożonego przez Andrzej Sondej sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie działającego, jako zarządca spółki Centrum Logistyczne w Łosośnej sp. z o.o., wniosku z 21 października 2019 r. o ponowne rozpatrzenie sprawy, zwanego dalej „Wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy”, zakończonej wydaniem przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego decyzji z 30 września 2019 r., znak: DRR-WRRR.712.6.2019.EM, zwanej dalej „Decyzją”, wyrażającej zgodę na rozwiązanie umowy nr 60/012/193/00/27000105/18 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2018/2019 zawartej 16 listopada 2018 r. pomiędzy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie a Centrum Logistyczne w Łosośnej sp. z o.o.,

uchylam w całości decyzję Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego z dnia 30 września 2019 r. znak: DRR-WRRR.712.6.2019.EM i umarzam postępowanie administracyjne w całości.

UZASADNIENIE

16 listopada 2018 r. została zawarta umowa nr 60/012/193/00/27000105/18 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2018/2019, zwana dalej „Umową”, pomiędzy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., zwaną dalej „PKP PLK” lub „Zarządcą”, a Centrum Logistyczne w Łosośnej sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „Przewoźnikiem” lub „CLŁ”.

W piśmie z 4 lipca 2019 r. (data wpływu do Urzędu Transportu Kolejowego: 12 lipca 2019 r.) Zarządca zwrócił się do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej „Prezesem UTK”, o udzielenie zgody na rozwiązanie Umowy z uwagi na nieregulowanie opłat za 2 okresy rozliczeniowe oraz brak wpłat zaliczek (wymagane zabezpieczenie) przez Przewoźnika. Przedmiotowy wniosek, zwany dalej „Wnioskiem”, zawierał następujące załączniki:

- 1) umowa nr 60/012/193/00/27000105/18 z 16 listopada 2018 r. o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2018/2019 zawarta z CLŁ;
- 2) pismo z 16 maja 2019 r., znak: IUS5a-82040-03.5/19, dotyczące wyznaczenia ostatecznego 14-dniowego terminu do uregulowania zaległych należności;
- 3) postanowienie Sądu Rejonowego w Białymstoku VIII Wydział Gospodarczy, sygn. akt VIII GR 6/19, dot. otworzenia postępowania sanacyjnego w stosunku do CLŁ.

Uzasadniając Wniosek, PKP PLK poinformowała, że prowadzone przez nią dotychczas działania windykacyjne nie doprowadziły do uregulowania przez Przewoźnika należności za korzystanie z infrastruktury kolejowej. Zarządca wskazał, że według stanu na dzień 28 czerwca 2019 r., saldo bieżących wymagalnych należności wynikających z nieregulowania opłat za 4 okresy rozliczeniowe, (tj. od 1-28 lutego 2019 r. do 1-31 maja 2019 r.) wynosiło ~~zł~~ zł.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego Prezes UTK 30 września 2019 r. wydał decyzję znak: DRR-WRRR.712.6.2019.EM, wyrażającą zgodę na rozwiązanie umowy nr 60/012/193/00/27000105/18 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2018/2019, zawartej 16 listopada 2018 r. pomiędzy PKP PLK a CLŁ oraz nadał w pkt 2 tej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Pismem z 21 października 2019 r. (data wpływu do Urzędu Transportu Kolejowego: 24 października 2019 r.) Przewoźnik wniósł o ponowne rozpatrzenie sprawy. CLŁ kwestionowała istnienie przesłanki polegającej na zaleganiu z płatnościami za okres 4 miesięcy w łącznej kwocie ~~zł~~ zł twierdząc, że przesłanka ta nie została udowodniona

i jest nieprawdziwa. Przewoźnik wskazał, że część zobowiązania została spłacona. Dodatkowo Przewoźnik wyjaśnił, że zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 12 kwietnia 2019 r. sygn. akt.: VIII GR 6/19, otwarto postępowanie sanacyjne Przewoźnika, a zarządca sanacyjny Przewoźnika złożył do Sądu spis wierzytelności (wierzytelności względem PKP PLK wynosiły ~~zł~~ zł). Przewoźnik przytoczył również przepisy Prawa restrukturyzacyjnego w zakresie spłaty należności, które podlegają spłacie w ramach procesu restrukturyzacji. Do wniosku zostały dołączone kopie potwierdzeń przelewów dokonanych przez Przewoźnika na rzecz PKP PLK.

Pismem z 15 listopada 2019 r. znak: DRR-WRRR.712.14.2019.2.ŁB, Prezes UTK powiadomił Strony o wszczęciu przedmiotowego postępowania.

Pismem z 22 listopada 2019 r. znak: DRR-WRRR.712.14.2019.3.ŁB Prezes UTK wezwał w trybie art. 50 k.p.a., Zarządcę do przedstawiania poniższych informacji:

- 1) czy Przewoźnik uregulował w części lub w całości zobowiązania finansowe wynikające z umowy nr 60/012/193/00/27000105/18 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2018/2019;
- 2) czy na dzień złożenia wniosku przez PKP PLK w dniu 12 lipca 2019 r., Przewoźnik zalegał z opłatami z tytułu wykorzystania przydzielonej zdolności przepustowej za dwa okresy rozliczeniowe oraz czy w okresie poprzedzającym wydanie decyzji Przewoźnik uiszczał zaległe należności;
- 3) czy PKP PLK podtrzymuje wniosek o wyrażenie zgody na rozwiązanie umowy nr 60/012/193/00/27000105/18 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2018/2019 zawartej 16 listopada 2018 r. pomiędzy PKP PLK a CLŁ;
- 4) czy umowa nr 60/012/193/00/27000105/18 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2018/2019 zawarta 16 listopada 2018 r. pomiędzy PKP PLK a CLŁ została rozwiązana; niezależnie czy umowa została rozwiązana, zwracam się również o uzasadnienie podjętej decyzji.

Następnie 4 grudnia 2019 r. wpłynęło do wiadomości Prezesa UTK pismo PKP PLK z 22 listopada 2019 r., znak: IUS5a-82040-03.18/19 skierowane do Przewoźnika i wyznaczające ostateczny 14-dniowy termin do uregulowania zobowiązań.

Z kolei w piśmie z 4 grudnia 2019 r. znak: IUS5a-82040-03.22/19 (data wpływu do Urzędu Transportu Kolejowego: 10 grudnia 2019 r.) PKP PLK poinformowała Prezesa UTK:

- 1) o aktualnym (stan na dzień 29 listopada 2019 r.) poziomie zaległości wynikających z nieuregulowanych faktur, wynoszącym ~~zł~~ zł, które obejmują 3 okresy rozliczeniowe (tj. od lutego do kwietnia 2019 r.), a także wskazała, że poza jednym przypadkiem bieżące faktury są opłacane terminowo;
- 2) o uregulowaniu należności za jeden (1-31 maja 2019 r.) okres rozliczeniowy w dniu 4 lipca 2019 r.;
- 3) o wyznaczeniu w piśmie z 22 listopada 2019 r. znak: IUS5a-82040-03.18/19 ostatecznego 14-dniowego terminu do uregulowania zobowiązań, po którym to PKP PLK w przypadku bezskutecznego upływu terminu będzie uprawniona do rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym.

PKP PLK w ww. piśmie wskazała także, o istniejącej możliwości, że kwestia rozwiązania umowy stanie się bezprzedmiotowa ze względu na fakt, że wyznaczony przewoźnikowi termin uregulowania wpłat może upłynąć po terminie obowiązywania przedmiotowej umowy.

Zawiadomieniem z 12 grudnia 2019 r., znak: DRR-WRRR.712.14.2019.6.ŁB Prezes UTK poinformował Strony, że do materiału dowodowego w niniejszej sprawie dołączono następujące dokumenty:

- 1) pismo PKP PLK z 22 listopada 2019 r., znak: IUS5a-82040-03.18/19 wyznaczające 14-dniowy termin do zapłaty przez CLŁ zaległych zobowiązań;
- 2) pismo PKP PLK z 4 grudnia 2019 r., znak: IUS5a-82040-03.22/19 będące odpowiedzią na wezwanie Prezesa UTK z 22 listopada 2019 r. znak: DRR-WRRR.712.14.2019.3.ŁB.

W tym samym piśmie Prezes UTK zawiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów.

Strony nie skorzystały z przysługującego im uprawnienia.

Mając na względzie powyższy stan faktyczny, Prezes UTK zważył, co następuje.

Niniejsze postępowanie zainicjowane zostało wnioskiem CLŁ z 21 października 2019 r. o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Prezesa UTK znak: DRR-WRRR.712.6.2019.EM wyrażającą zgodę na rozwiązanie umowy nr 60/012/193/00/27000105/18 o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy

pociągów 2018/2019 zawartej 16 listopada 2018 r. pomiędzy PKP PLK a Przewoźnikiem oraz nadającą rygor natychmiastowej wykonalności.

Umowa nr 60/012/193/00/27000105/18 z 16 listopada 2018 r. o wykorzystanie zdolności przepustowej do przewozu rzeczy w rozkładzie jazdy pociągów 2018/2019 została zawarta między PKP PLK posiadającą autoryzację bezpieczeństwa nr PL2120150007 a Przewoźnikiem posiadającym certyfikat bezpieczeństwa część A (nr PL1120170013) oraz część B (nr PL1220170020) oraz licencję nr WPR/212/2012 wydaną przez Prezesa UTK.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o transporcie kolejowym, Prezes UTK jest centralnym organem administracji rządowej będącym krajową władzą bezpieczeństwa i krajowym regulatorem transportu kolejowego w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej m.in. z zakresu regulacji transportu kolejowego.

Natomiast stosownie do art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o transporcie kolejowym, *do zadań Prezesa UTK, w zakresie regulacji transportu kolejowego, należy nadzór nad sprawiedliwym i niedyskryminującym traktowaniem przez zarządców wszystkich aplikantów w zakresie dostępu do infrastruktury kolejowej przez nadzór nad zawieraniem umów o przydzielenie zdolności przepustowej oraz o wykorzystanie zdolności przepustowej.*

Konkretyzacją tego obowiązku jest art. 30c ust. 6 ustawy o transporcie kolejowym, który stanowi, że *rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej wymaga zgody Prezesa UTK, udzielonej w drodze decyzji. Z kolei w myśl art. 30c ust. 7 ustawy o transporcie kolejowym decyzję, o której mowa w ust. 6, wydaje się w terminie miesiąca od dnia wpływu wniosku do Prezesa UTK i nadaje się jej rygor natychmiastowej wykonalności.*

Zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym, *do postępowania przed Prezesem UTK stosuje się, z zastrzeżeniem art. 13b ust. 2 i 3, przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Z uwagi na to, że przepisy ustawy o transporcie kolejowym nie regulują w sposób szczególny kwestii ponownego rozpatrzenia sprawy, w tym zakresie znajdują zastosowanie przepisy k.p.a.*

Jak stanowi art. 15 k.p.a., *postępowanie administracyjne jest dwuinstancyjne, chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej.*

Zgodnie z art. 129 § 1 i 2 k.p.a., odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję, w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji stronie, a gdy decyzja została ogłoszona ustnie - od dnia jej ogłoszenia stronie.

Według art. 127 § 1 k.p.a., *od decyzji wydanej w pierwszej instancji służy stronie odwołanie tylko do jednej instancji. Zgodnie z § 3 tego przepisu, od decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra lub samorządowe kolegium odwoławcze nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.*

Wobec treści powyższych przepisów stwierdzić należy, że Prezes UTK jest organem właściwym do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Na wstępie Prezes UTK zbadał dopuszczalność złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez CLŁ. Decyzja Prezesa UTK z 30 września 2019 r. znak: DRR-WRRR.712.6.2019.EM została doręczona CLŁ 7 października 2019 r. Następnie Przewoźnik 21 października 2019 r. nadał w placówce pocztowej, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Prezesa UTK, który 24 października 2019 r. wpłynął do Urzędu Transportu Kolejowego. Stosownie do art. 57 § 5 pkt 2 k.p.a., termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2188 z późn. zm.). Należy zatem stwierdzić, że termin przewidziany przepisami prawa został zachowany.

Legitymację prawną do wniesienia odwołania posiada podmiot, który spełnia przesłanki z art. 28, 29 i 30 k.p.a. Stosownie do art. 28 k.p.a., *stroną jest każdy czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.*

W myśl art. 29 k.p.a., stronami mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, a gdy chodzi o państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne i organizacje społeczne - również jednostki nieposiadające osobowości prawnej, a zgodnie z art. 30 ust. 1 k.p.a., zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych oceniana jest według przepisów prawa cywilnego.

W k.p.a. nie zostały przewidziane przesłanki materialne, które ograniczałyby legitymację strony do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Przyjąć należy, że w stosunku do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jedyną przesłanką jest niezadowolenie strony z rozstrzygnięcia zawartego w decyzji organu I instancji. Stronie przysługuje zatem legitymacja do wniesienia odwołania, gdy jest niezadowolona z decyzji I instancji, przy czym określenie - *niezadowolona z decyzji* - należy interpretować rozszerzająco.

Zbliżone stanowisko przyjął Naczelny Sąd Administracyjny, zwany dalej „NSA”, w wyroku z 4 lutego 1993 r., SA/Kr 558/92: *Kodeks postępowania administracyjnego nie wprowadza ograniczeń formalnych ani materialnych dotyczących prawa odwołania się strony. W nauce zgodnie podkreśla się, że Kodeks postępowania administracyjnego nie uzależnia realizacji przez stronę odwołania od udziału jej w postępowaniu przed organem I instancji (ograniczenie formalne). Prawo odwołania się ma nie tylko strona, która brała udział w postępowaniu zakończonym decyzją, ale również osoba, która wprawdzie nie brała udziału w postępowaniu, ale jest stroną w rozumieniu przepisów art. 28 k.p.a.*

Stosownie do regulacji art. 128 k.p.a. odwołanie strony nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Wystarczy, jeżeli z odwołania wynika, że strona nie jest zadowolona z wydanej decyzji.

Mając na uwadze powyższe, należy przyjąć, że strona jest osobą prawną posiadającą pełną zdolność do czynności prawnych, której obowiązków prawnych dotyczy zaskarżona Decyzja, zgodnie z którą Prezes UTK stwierdził, że Stronami Umowy będącej przedmiotem postępowania jest Przewoźnik i Zarządca. PKP PLK do wniosku inicjującego postępowanie I instancji załączyła postanowienie Sądu Rejonowego w Białymstoku, VIII Wydział Gospodarczy, z 12 kwietnia 2019 r. o otwarciu postępowania sanacyjnego (sygn. akt: VIII GR 6/19), w którym został m.in. odebrany zarząd własny Przewoźnikowi i wyznaczono zarządcę w osobie Andrzej Sondej sp. z o.o. Ze względu na to adresatem niniejszej decyzji stał się zarządca sanacyjny, czyli Andrzej Sondej sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie działający na rzecz Przewoźnika. Zgodnie bowiem z art. 311 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 243 z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem restrukturyzacyjnym”, *postępowania sądowe, administracyjne, sądowno-administracyjne i przed sądami polubownymi dotyczące masy sanacyjnej mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez zarządcę albo przeciwko niemu. Postępowania te zarządca prowadzi w imieniu własnym na rzecz dłużnika.*

W ocenie Prezesa UTK, przesłanki określone w przepisach art. 28-30 k.p.a. zostały przez Przewoźnika spełnione, w związku z tym zasadne jest twierdzenie, że Przewoźnik posiadał legitymację prawną do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Wobec powyższego należy uznać, że w niniejszej sprawie zrealizowane zostały przesłanki zobowiązujące Prezesa UTK do ponownego rozpoznania sprawy zakończonej wydaniem zaskarżonej Decyzji.

Według art. 138 ust. 1 k.p.a. organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję, albo
- 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy, albo uchylając tę decyzję umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, albo
- 3) umarza postępowanie odwoławcze.

Zgodnie z wyrokiem NSA w Warszawie z dnia 21 lutego 2012 r. sygn. akt II OSK 2720/11, *Do uznania, że zasada dwuinstancyjności postępowania administracyjnego (art. 15 k.p.a.) została zrealizowana, nie wystarcza stwierdzenie, że w sprawie zapadły dwa rozstrzygnięcia dwóch organów różnych stopni. Konieczne jest też, by rozstrzygnięcia te zostały poprzedzone przeprowadzeniem przez każdy z organów, który wydał decyzje, postępowania umożliwiającego osiągnięcie celów, dla których postępowanie to jest prowadzone (...). Tym samym organ odwoławczy nie może ograniczyć się jedynie do kontroli zaskarżonej decyzji. Organ odwoławczy obowiązany jest rozpatrzyć odwołanie i wydać decyzję zgodnie z treścią art. 138 k.p.a. to jest dokonując merytorycznej i prawnej oceny zaskarżonej decyzji.*

Z powyższego wynika, że organ rozpatrując wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ma obowiązek powtórnie wnikliwie i szczegółowo rozpoznać sprawę. Właściwe zachowanie zasady dwuinstancyjności postępowania wymaga nie tylko podjęcia dwóch kolejnych rozstrzygnięć przez stosowne organy, ale konieczne jest, aby rozstrzygnięcia te zapadły w wyniku przeprowadzenia przez każdy z tych organów postępowania merytorycznego, tak by dwukrotnie oceniono dowody, przeanalizowano wszystkie argumenty (tak wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, w Krakowie z 29 września 2016 r., sygn. akt II SA/Kr 655/16).

Przepis art. 138 k.p.a. w sposób wyczerpujący określa rodzaje rozstrzygnięć organu odwoławczego. Oznacza to, że nie może on wyjść poza granice wyznaczone tym uregulowaniem.

Prezes UTK, rozpatrując ponownie sprawę w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego, wziął pod rozwagę całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w tym również stanowisko CLŁ zaprezentowane we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z 21 października 2019 r. Prezes UTK dokonał także ponownej analizy stanu faktycznego i prawnego niniejszej sprawy i ustalił co następuje.

Prezes UTK analizując sprawę ponownie stwierdził, że Zarządca był uprawniony do skorzystania z możliwości określonej w art. 30c ust. 6 ustawy o transporcie kolejowym, jako strona umowy, której dotyczy niniejsze postępowanie. Zgodnie bowiem z treścią tego przepisu *rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej wymaga zgody*

Prezesa UTK, udzielonej w drodze decyzji. Jest to postępowanie prowadzone na wniosek, który złożyć mogą strony umowy, której dotyczy wniosek, a zatem Zarządca lub Przewoźnik.

Po ponownej analizie Prezes UTK stwierdził, że Strony zawarły Umowę 16 listopada 2018 r. na okres obowiązywania rozkładu jazdy pociągów 2018/2019, tj. od 9 grudnia 2018 r. do 14 grudnia 2019 r.

Z informacji zebranych w toku postępowania, wynika że PKP PLK nie skorzystała z prawa do rozwiązania umowy przyznanego jej decyzją I instancji, która posiadała rygor natychmiastowej wykonalności. Natomiast w dniu wydawania niniejszej decyzji w postępowaniu odwoławczym, należy zauważyć, że Umowa pomiędzy Stronami już nie obowiązywała.

Zgodnie z oświadczeniem Zarządcy z 4 grudnia 2019 r. na dzień 22 listopada 2019 r. CLŁ nadal zalegała względem Zarządcy z opłatami za 3 okresy rozliczeniowe. Tym samym przesłankę z § 16 ust. 7 Umowy, pozwalającą Zarządcy na wystąpienie do Prezesa UTK z wnioskiem o zgodę na rozwiązanie Umowy, należało uznać za spełnioną, wymagała ona bowiem zalegania z opłatami za 2 okresy rozliczeniowe.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie jest wydanie decyzji wyrażającej zgodę na rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej na rozkład jazdy pociągów 2018/2019. Należy jednakże stwierdzić, że okres, którego dotyczy Wniosek, a więc czas obowiązywania rozkładu jazdy 2018/2019, upłynął. Rozkład ten obowiązywał w okresie od północy w drugą sobotę grudnia 2018 r. do północy w drugą sobotę grudnia 2019 r. (zgodnie z art. 29f ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym roczny rozkład jazdy obejmuje okres od drugiej soboty grudnia do północy w drugą sobotę grudnia następnego roku).

Decyzje wydawane przez Prezesa UTK wyrażające zgodę na rozwiązanie umowy o wykorzystanie zdolności przepustowej mają charakter konstytutywny i wywołują skutki *ex nunc* czyli kształtują stosunki między Stronami od momentu wydania decyzji. Z racji tego, dzień 14 grudnia 2019 r. był ostatnim dniem obowiązywania Umowy. Tym samym wygasła zawarta przez Strony Umowa. Nie jest zatem możliwe wyrażenie zgody na jej rozwiązanie, a w konsekwencji Prezes UTK nie może skorzystać z uprawnienia określonego w art. 30c ust. 6 i 7 ustawy o transporcie kolejowym.

Mając jednak na uwadze, że okres, którego dotyczy Wniosek, a więc czas obowiązywania rozkładu jazdy 2018/2019, upłynął 14 grudnia 2019 r., uznać należy, że odpadł przedmiot niniejszej sprawy administracyjnej. Nie jest bowiem możliwym wydanie ww. decyzji w sytuacji, gdy nie obowiązuje już Umowa pomiędzy stronami postępowania, której miała dotyczyć przedmiotowa decyzja. Należy bowiem pamiętać, że decyzja wydawana przez Prezesa UTK ma charakter konstytutywny i wywołuje skutki *ex nunc* czyli kształtuje stosunki między Stronami od momentu wydania decyzji. Tym samym, z powodu braku przedmiotu sprawy, niniejsze postępowanie stało się bezprzedmiotowe.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. organ odwoławczy jest uprawniony do wydania decyzji, w której uchyla zaskarżoną decyzję i umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części. Organ odwoławczy uprawniony jest więc do umorzenia postępowania pierwszej instancji na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 *in fine* k.p.a. w sytuacji, gdy brak jest podstaw prawnych lub faktycznych do prowadzenia postępowania administracyjnego i do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (tak: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, zwany dalej „WSA”, w Opolu z 12 lipca 2018 r., sygn. akt: II SA/Op 152/18).

Wyżej zaprezentowana interpretacja jest zgodna z linią orzecniczą prezentowaną przez sądy. Wskazuje na to wyrok NSA z 17 lipca 2013 r. sygn. akt: II FSK 1146/12, w którym to sąd podkreśla, że: *przepisy art. 138 § 1 pkt 2 in fine i pkt 3 k.p.a. stanowią względem siebie odrębne podstawy decyzji o umorzeniu postępowania. Wspólna dla tych podstaw jest natomiast przesłanka umorzenia w postaci bezprzedmiotowości postępowania, z tym że w pierwszym przypadku dotyczy ona postępowania w sprawie, a w drugim – tylko postępowania odwoławczego. Jak podkreśla orzecznictwo sądowe, a za nim WSA, organ odwoławczy może podjąć w trybie art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. decyzję o umorzeniu postępowania tylko wówczas, gdy zachodzą okoliczności wskazane w art. 105 k.p.a. WSA wskazał na wyrok z dnia 8 sierpnia 1997 r. (I SA/Gd 514/96, niepublikowany) w którym NSA ustalił, że „w sytuacji, kiedy dopiero na etapie postępowania odwoławczego zajdą okoliczności faktyczne czyniące postępowanie w sprawie bezprzedmiotowym (art. 105 § 1 k.p.a.), organ odwoławczy wydaje decyzję przewidzianą w zdaniu drugim art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. Takiemu rozstrzygnięciu nie stoi na przeszkodzie sformułowanie, w istocie bowiem znaczy ono tylko tyle, co - umarza postępowanie w sprawie.*

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a. *gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.*

Wyżej wymieniony przepis, poprzez użycie przez ustawodawcę sformułowania „wydaje”, stanowi normę bezwzględnie obowiązującą, co oznacza, że Prezes UTK jest zobowiązany do umorzenia postępowania w sytuacji gdy brak jest przedmiotu sprawy, który podlegałby rozpatrzeniu.

Odnosząc się do zagadnienia bezprzedmiotowości postępowania, wskazać należy, że zgodnie z poglądem NSA zawartym w wyroku z 29 czerwca 2009 r. (sygn. akt II OSK1055/08): *bezprzedmiotowość postępowania zachodzi jedynie w sytuacjach, gdy w świetle prawa materialnego i ustalonego stanu faktycznego brak jest sprawy administracyjnej*

mogącej być przedmiotem postępowania. Tym przedmiotem jest zaś konkretna sprawa, w której organ administracji państwowej jest władny i jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu. Natomiast WSA w Szczecinie w wyroku z 13 marca 2013 r. (sygn. Akt II SA/Sz 356/12) stwierdził, że: *Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 k.p.a. zachodzi, gdy brak jest jednego z elementów stosunku materialnoprawnego, wobec czego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Może mieć ona charakter podmiotowy lub przedmiotowy. Pierwszy z przypadków zachodzi wtedy, gdy z żądaniem występuje podmiot, któremu nie służy przymiot strony w postępowaniu, drugi – gdy sprawa nie ma charakteru administracyjnego, albo gdy nastąpiło przedawnienie żądania lub gdy brak jest przedmiotu żądania (...).*

Z powyższego wynika, że zawsze w przypadku stwierdzenia przez organ administracji publicznej obiektywnych przesłanek bezprzedmiotowości postępowania, organ zobowiązany jest to postępowanie umorzyć w oparciu o art. 105 § 1 k.p.a. Jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie nie ma wówczas podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, a dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy.

Umorzenie postępowania administracyjnego jest wyjątkiem od stanu funkcjonowania prawa związanego z możliwością kształtowania w oparciu o normy administracyjnego prawa materialnego przez organ administracji publicznej, sytuacji podmiotów administrowanych. Umorzenie postępowania administracyjnego powinno więc być traktowane jako środek ostateczny, mający zastosowanie tylko w tych sytuacjach, kiedy nie ma możliwości podjęcia merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (wyrok NSA z 9 października 1998 r., sygn. akt IV SA 1634/96, niepubl.), co wynika z wystąpienia trwałej przeszkody uniemożliwiającej wydanie rozstrzygnięcia co do istoty sprawy (wyrok WSA w Warszawie z 22 maja 2007 r., sygn. akt III SA/Wa 689/07, Legalis).

W orzecznictwie sądów administracyjnych wskazuje się, że: *bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującą tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia* (tak: NSA w wyroku z 24 kwietnia 2003 r., sygn. akt III SA 2225/01).

Na stosunek materialno-prawny składają się cztery elementy:

- 1) podmiot stosunku,
- 2) przedmiot stosunku,
- 3) sfera faktów mających znaczenie dla możliwości konkretyzacji stosunku,
- 4) sfera prawna, z której wywodzi się określony stosunek prawny (interes prawny), przesądzający o możliwości i kształcie konkretyzacji tego stosunku.

W świetle ugruntowanego w orzecznictwie poglądu brak któregokolwiek z wymienionych powyżej elementów stosunku materialnoprawnego oznaczać będzie, że postępowanie administracyjne stało się bezprzedmiotowe.

Jak już wcześniej wspomniano przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie jest wyrażenie zgody na rozwiązanie Umowy zawartej pomiędzy PKP PLK a CLŁ. Przedmiot niniejszego postępowania obejmował zatem udostępnianie infrastruktury kolejowej w okresie od północy w drugą sobotę grudnia 2018 r. do północy w drugą sobotę grudnia 2019 r. Okres, na który została zawarta Umowa, a więc czas obowiązywania rozkładu jazdy 2018/2019, upłynął 14 grudnia 2019 r. Należy zatem uznać, że odpadł przedmiot niniejszej sprawy administracyjnej. Nie jest bowiem możliwym wydanie decyzji o wyrażeniu zgody na rozwiązanie Umowy w sytuacji, gdy Umowa ta nie obowiązuje już pomiędzy stronami postępowania. Tym samym, z powodu braku przedmiotu sprawy, niniejsze postępowanie stało się bezprzedmiotowe.

Należy również dodać, że zaskarżona decyzja nie może funkcjonować w obrocie prawnym, z uwagi na zmianę okoliczności faktycznych, które zaistniały po jej wydaniu.

W konsekwencji Prezes UTK, zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a., zobowiązany był uchylić zaskarżoną decyzję w całości i umorzyć postępowanie pierwszej instancji w całości.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na niniejszą decyzję, która jest ostateczna, przysługuje skarga do WSA w Warszawie. Skargę wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji za pośrednictwem Prezesa UTK. Wpis od skargi wynosi 200 zł i uiszczany jest gotówką do kasy sądu administracyjnego lub na rachunek bankowy tego sądu, zgodnie z art. 16 § 1 k.p.a. w zw. z art. 3 § 2 pkt 1, art. 13 § 1 i § 2, art. 52 § 1 i § 2, art. 53 § 1 oraz art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 2325), zwanej dalej „p.p.s.a.”, w związku z § 2 ust. 1 pkt 2 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości

oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2003 r. nr 221, poz. 2193 z późn. zm.).

Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o prawo pomocy, obejmujące zwolnienie strony od kosztów sądowych oraz bezpłatne ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika, na zasadach określonych w art. 239 – 263 p.p.s.a.

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego *Ignacy Góra*